

Súd: Okresný súd Rimavská Sobota
Spisová značka: 22P/8/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6924200534
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Prčová
ECLI: ECLI:SK:OSRS:2024:6924200534.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

22P/8/2024

Okresný súd Rimavská Sobota, sudkyňou JUDr. Luciou Prčovou, v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa, A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XX/XX, E. A., zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota, dieťa rodičov matky: F. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. A. a otca: G. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. XX, o zverenie maloletého dieťaťa do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľovi v rade 1/ D. F. C., nar. XX.XX.XXXX a v rade 2/ I. C., nar. XX.XX.XXXX, obaja trvale bytom D. XX/XX, E. A., právne zastúpených JUDr. Róbertom Lakatošom, advokátom so sídlom Daxnerova5, Rimavská Sobota, takto

rozhodol:

22P/8/2024

I. Maloletý A. B. C., nar. XX.XX.XXXX sa zveruje do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti D. F. C., nar. XX.XX.XXXX a I. C., nar. XX. XX. XXXX, obaja trvale bytom D. XX, E. A..

II. D. F. C. a I. C. sú povinní vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého A. v rovnakom rozsahu ako ju vykonávajú rodičia. Sú oprávnení a povinní maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Ak predpokladajú, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môžu sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd. Sú povinní najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako 3 mesiace oznámiť súdu dočasné premiestnenie, účel a dĺžku pobytu dieťaťa v cudzine a iné významné skutočnosti súvisiace s dočasným premiestnením.

III. Matka a otec maloletého dieťaťa sú povinní počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku, prispievať na výživu maloletého A. výživným vo výške 80,- Eur mesačne, k rukám Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota a po dovŕšení plnoletosti maloletého dieťaťa, sú povinní tak robiť k jeho vlastným rukám.

IV. Otec je oprávnený stýkať sa s maloletým A. každú stredu od 16.00 hod. do 17.00 hod. na detskom ihrisku pri Materskej škole na Malohontskej ulici v Rimavskej Sobote.

V. Styk matky s maloletým dieťaťom sa neupravuje.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným súdu 06.02.2024, sa navrhovatelia D. F. C. a I. C. domáhali nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd zveril ich maloletého vnuka, A. B. C., do ich náhradnej osobnej starostlivosti z dôvodu, že ich dcéra, matka mal. dieťaťa, ktorá s nimi aj s maloletým dieťaťom, žije aj v spoločnej domácnosti sa o dieťa riadne nestará a dieťa je v starostlivosti ich dcéry vážne ohrozené na živote a zdraví. Matka ho matka kedykoľvek neprinesie včas z jaslí domov a je s ním vonku až do neskorých večerných alebo skorých ranných hodín a za akéhokoľvek počasia. V poslednom období dcéra v nadmernom množstve požíva alkoholické nápoje a omamné látky. Stretáva sa s neznámymi osobami. Dcéra navrhovateľov bola pre zdravotné problémy psychického charakteru už v minulosti niekoľkokrát na liečení a v resocializačnom zariadení, ako aj hospitalizovaná na psychiatrii. Tieto pobyty jej boli zväčša nariadené súdnou cestou. Má diagnostikovanú hepatitídu typu C a mala byť navštevovať odborných lekárov, avšak tieto kontroly neabsolvuje, čím sama zanedbáva svoje zdravie. Odborné kontroly u infektológa neabsolvuje ani s maloletým dieťaťom.

2. V návrhu opísali niektoré incidenty, ku ktorým došlo v poslednom období. Dňa 03.02.2024 navrhovateľovi v rade 2/ telefonovali jeho známi, že videli matku maloletého dieťaťa v čase okolo 16:30 hod., ako kočikuje dieťa, tacká sa a je v podnapitom stave v spoločnosti cudzieho muža. Navrhovateľ v rade 2/ urýchlene išiel na miesto, ktoré mu známi uviedli, že sa na ňom matka maloletého dieťaťa nachádza a zobral vnuka domov. Ich dcéru následne riešila polícia. Od polície sa dozvedel, že dcéra „nafúkala“ skoro 2 promile. Následne prišla domov v neskorých večerných hodinách a rodičom nadávala a vyhrážala sa im smrťou. Dňa 05.02.2024 matka maloletého dieťaťa odišla okolo 14:30 hod. po maloleté dieťa do jasiel. Matka s dieťaťom sa domov nevrátili ani do 20:00 hod. Vtedy navrhovateľ volal políciu s tým, že má dôvodnú obavu o život a zdravie vnuka. Polícia dcéru telefonicky kontaktovala pričom dcéra mala policajtom povedať, že už je doma, čo však nebola pravda. Policajti navrhovateľov navštívili a pri odchode z ich domácnosti dcéru našli a odprevadili domov. Následne sa dcéra s navrhovateľmi doma opäť pohádala. Situácia sa vyhrotila okolo polnoci, keď dcéra začala kričať, neberúc ohľad na to, že maloletý vedľa nej spí. Rodičom vulgárne nadávala a správala sa nepríčetne, robila neporiadok v izbe, z izby vyhadzovala veci na chodbu bytu a do iných priestorov bytu. Následne navrhovatelia v rade 1/ a 2/ zavolali rýchlu zdravotnú pomoc. Dcéra sa aj následne správala vyššie opísaným spôsobom, keď však prišla lekárka, dcérino správanie sa zmenilo a pôsobila kludne, robila sa, že spí. Z toho dôvodu lekárka nerozhodla o jej hospitalizovaní a dcéra nedostala ani žiadne utišujúce lieky.

3. Uznesením zo dňa 14.02.2023, J.:A.:K.:XXXX:XXXXXXXXXX.X, súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým matke mal. dieťaťa uložil povinnosť maloletého A. B. dočasne, do právoplatného rozhodnutia vo veci samej, odovzdať do starostlivosti D. F. C., a I. C.. Zároveň ex offo začal konanie o zverenie mal. dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov.

4. D. F. C. I. C. v písomnom vyjadrení k uzneseniu o začatí konania uviedli, že sa s ním stotožňujú a navrhli, aby súd maloleté dieťa zveril do ich náhradnej osobnej starostlivosti. Opätovne poukázali, na všetky skutočnosti uvedené v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, najmä skutočnosť, že matka maloletého bola v minulosti opakovane na protialkoholickom a protitoxikomanickom liečení. Matka aj v súčasnosti nadmerne požíva alkoholické nápoje a užíva omamné látky. Stretáva sa s pochybnými osobami. Opätovne poukázali na incident z 03.02.2024 a skutočnosť, že matke bola dychovou skúškou preukázateľne zistená prítomnosť alkoholu v krvi a to 1,8 promile ako aj prítomnosť Cannabису v moči. Podľa starých rodičov tieto skutočnosti poukazujú na to, že matka nie je schopná zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloleté dieťa a majú za to, že maloletý A. B. by bol v jej starostlivosti vážne ohrozený na živote a zdraví. Poukázali na to, že od narodenia sa podieľali na osobnej starostlivosti o maloletého a o maloletého sa preto vedia riadne postarať. Denná starostlivosť o neho je zabezpečená v detských jasliach Detský raj, služby ktorých začali využívať z dôvodu, že sa matka o maloleté dieťa riadne nestarala. S maloletým majú navzájom vytvorený silný citový vzťah a sú to práve oni - starí rodičia, ktorí zabezpečujú všetky jeho potreby. Uviedli, že sú plne spôsobilí na právne úkony a majú osobné predpoklady na to, aby zabezpečovali osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. Obývajú štvorizbový byt v Rimavskej Sobotě. O otcovi mal. dieťaťa uviedli, že sa s ním stretli iba jedenkrát v živote, pred narodením maloletého dieťaťa. Po narodení maloletého dieťaťa otec o neho podľa starých rodičov neprejavoval žiadny záujem. Na tomto svojom stanovisku zotrvali aj na súdnom pojednávaní.

5. Otec maloletého dieťaťa v písomnom vyjadrení aj na pojednávaní uviedol, že on by sa o maloletého chcel starať. Má za to, že by dokázal riadne zabezpečiť osobnú starostlivosť o neho. Nakoľko je zamestnaný, v starostlivosti by mu vypomáhala jeho matka, s ktorou žije v spoločnej domácnosti. Otec poukázal na skutočnosť, že mu údajne zo strany matky a starých rodičov nebolo umožnené stykať sa maloleťým dieťaťom. Údajne ho mal otec matky maloletého dieťaťa zbiť, keď ho raz chcel prísť pozrieť k nim domov. Po tom, ako styk otca s maloleťým upravil súd, tak mu ho zase matke nechcela riadne ukázať z kočíka, lebo že vraj ho malý nepozná. Otec uviedol, že si je vedomý skutočnosti, že starostlivosť o maloletého od narodenia zabezpečovali starí rodičia z matkinej strany a jeho nepozná. Netrval na tom, aby bol maloleťý v súčasnosti zverený do jeho osobnej starostlivosti, chcel sa s ním však postupne začať zblížovať, preto chcel, aby mu bolo riadne umožnené stretávanie s maloleťým.

6. Kolízna opatrovníčka v správe zo šetrenia pomerov v rodine mal. dieťaťa (v domácnosti starých rodičov ako aj v domácnosti otca), ako aj na pojednávaní uviedla, že aj u otca aj u starých rodičov sú vhodné bytové podmienky na zabezpečovanie osobnej starostlivosti o maloleté dieťa. Medzi otcom a maloleťým však nie je vytvorená žiadna citová väzba, naopak táto je vytvorená medzi maloleťým dieťaťom a starými rodičmi z matkinej strany, nakoľko je maloleťý v ich domácnosti odmalička. Starí rodičia sú to pre neho momentálne najbližšie osoby. Podľa kolízneho opatrovníka by vytrhnutie maloletého zo známeho prostredia, navyše po tom čo matka odišla z domácnosti predstavoval šok. Preto navrhla maloleté dieťa nateraz zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov z matkinej strany a upraviť styk otca s maloleťým dieťaťom, aby si postupne otec vybudoval s maloleťým vzťah.

7. V priebehu pojednávania sa všetci na pojednávaní prítomní účastníci, otec, starí rodičia aj kolízny opatrovník maloletého dieťaťa (matka sa pojednávania bez ospravedlnenia nezúčastnila, hoci naň bola riadne predvolaná) zhodli, že za najlepší záujem maloletého dieťaťa považujú v súčasnosti jeho zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov z matkinej strany a umožnenie otcovi postupne si budovať s maloleťým vzťah. Starí rodičia sa s otcom maloletého dohodli na styk každú stredu od 16.00 hod. do 17.00 hod. na detskom ihrisku pri Materskej škole na Malohontskej ulici v Rimavskej Sobote.

8. Dokazovanie súd vykonal listinnými dôkazmi, a to z pripojeného spisu Okresného súdu Rimavská Sobota, sp. zn. 10P/4/2023 – rozsudkom zo dňa 25.04.2023, č. k. 10P/4/2023 – 43, pripojeného spisu Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 2T/191/2014 - trestným rozkazom zo dňa 28.11.2014, č. k. 2T/191/2014 – 56, uznesením zo dňa 20.10.2015, č.k. 2T/191/2014 – 84, uznesením Okresného súdu Revúca zo dňa 24.02.2016, sp. zn. 1Nt/3/2016, správou D. L. A., lekára psychiatrického oddelenia zdravotníckeho zariadenia Svet zdravia, a. s. Rimavská Sobota zo dňa 30.04.2020, uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 02.09.2020 č. k. 2T/191/2014 – 194, uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 31.03.2021 č. k. 4Nt/15/2021 – 14, uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 05.09.2022, č. k. 2T/191/2014 – 160, správou Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota zo šetrenia pomerov v rodine mal. dieťaťa, výsledkami toxikologického vyšetrenia matky mal. dieťaťa zo dňa 03.02.2024, zápisom o dychovej skúške z toho istého dňa, úradným záznamom ORPZ Rimavská Sobota zo dňa 03.02.2024, správou sociálneho zariadenia Detský raj na mal. dieťa, správou detskej lekárky mal. dieťaťa, výsledkami lustrácie starých rodičov mal. dieťaťa z matkinej strany v Registri trestov a Centrálnnej evidencii správnych deliktov a priestupkov, správou ÚPSVaR Rimavská Sobota na matku a otca a starých rodičov mal. dieťaťa ohľadom poberania štátnych sociálnych dávok a evidencie nezamestnanosti, potvrdením o pobyte starých rodičov a potvrdeniami o ich zdravotnom stave a výsledkami lustrácie otca v Sociálnej poisťovni ku dňu rozhodnutia súdu a zistil nasledujúci skutočný stav vecí:

9. Z pripojeného spisu Okresného súdu Rimavská Sobota, sp. zn. 10P/4/2023 mal súd preukázané, že rozsudkom zo dňa 25.04.2023, č. k. 10P/4/2023 - 43 súd schválil rodičovskú dohodu, podľa ktorej zveril mal. A. B. C. do osobnej starostlivosti matky a otcovi určil vyživovaciu povinnosť vo výške minimálneho zákonného výživného. Zároveň upravil styk otca s mal. dieťaťom.

10. Z pripojeného spisu Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 2T/191/2014 mal súd preukázané, že trestným rozkazom zo dňa 28.11.2014, č. k. 2T/191/2014 - 56 bola matka maloletého dieťaťa uznaná za vinnú zo spáchania prečinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 171 ods. 1 Trestného zákona. Bola odsúdená na trest odňatia slobody vo výmere 10 mesiacov, ktorý jej bol podmienene odložený s určením skúšobnej doby 18 mesiacov. Zároveň jej bolo uložené ochranné protitoxikomanické a protialkoholické

liečenie ambulantnou formou domov. Uznesením zo dňa 20.10.2015, č.k. 2T/191/2014 – 84 súd zmenil liečenie formou ambulantnej na formu ústavnú z dôvodu, že ambulantná forma liečenia neplnila účel a matka maloletého dieťaťa ďalej užívala drogy. Po absolvovaní ústavnej formy liečenia bolo toto opätovne zmenené na liečenie ambulantnou formou a to uznesením Okresného súdu Revúca zo dňa 24.02.2016, sp. zn. 1Nt/3/2016. Zo správy D. L. A., lekára psychiatrického oddelenia zdravotníckeho zariadenia Svet zdravia, a. s. Rimavská Sobota zo dňa 30.04.2020 vyplynulo, že matka maloletého dieťaťa mala opakovane pozitívnu toxikológiu dňa 22.01.2020 na THC a dňa 15.04.2020 na amfetamín a metamfetamín. Dňa 27.07.2020 bola zdravotníckym zariadením Svet zdravia, a. s. Rimavská Sobota súdu opätovne navrhnutá zmena a ambulantnej liečby na liečbu ústavnú. K tej došlo uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 02.09.2020 č. k. 2T/191/2014 – 194. Matka dieťaťa ju vykonávala v Psychiatrickej nemocnici prof. Matulaya v Kremnici. Uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 31.03.2021 č. k. 4Nt/15/2021 - 14 bola matka maloletého dieťaťa prepustená z ústavného liečenia. Uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 05.09.2022, č. k. 2T/191/2014 – 160 bolo ochranné protitoxikomanické a protialkoholické liečenie ambulantnou formou, ktoré bolo matke maloletého dieťaťa uložené ukončené z dôvodu, že účel liečenia nemožno dosiahnuť.

11. Zo správy Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota zo šetrenia pomerov v rodine mal. dieťaťa a správy zo sociálneho zisťovania uskutočneného mestom Rimavská Sobota, odbor sociálnych vecí mal súd preukázané, že pri návštevách sociálnych pracovníčok, starý otec mal. dieťaťa, I. C. uvádzal, že majú problémy so správaním dcéry, matky mal. dieťaťa. Dcéra sa dopúšťa krádeží ich majetku, ku ktorým sa aj sama priznala. Má problémy s alkoholom a užívaním omamných látok. Matka nemá dostatok financií na zabezpečenie základných potrieb pre maloleté dieťa. S tým jej musia vypomáhať navrhovatelia, ktorí pre maloleté dieťa zabezpečujú stravu, plienky, lieky. Navrhovateľ v rade 2/ vyjadril pochybnosti o tom, že by matka bola schopná samostatne, bez ich pomoci, zvládnuť zabezpečovanie starostlivosti o maloleté dieťa z finančného hľadiska. Podľa vyjadrenia matky maloletého dieťaťa, sa otec o dieťa nezaujíma. Matka priznala, že v nadmernej miere užíva alkoholické nápoje. Priznala, že maloletému občas zabudla dať čiapku, keď išla do jaslí, alebo ho slabo obliekla. Matka uviedla, že aj jej matka užíva alkoholické nápoje.

12. Z úradného záznamu OR PZ v Rimavskej Sobote vyplynulo, že dňa 03.02.2024 o 17:20 hod., bola hliadka polície požiadaná o preverenie oznámenia navrhovateľa v rade 2/, že jeho dcéra odišla so svojim 14 mesačným synom a má sa nachádzať pri obchodnom dome COOP jednota na Hostinského ulici značne pod vplyvom alkoholu a iných návykových látok. Nakoľko navrhovateľ v rade 2/ mal obavy o život a zdravie vnuka, prišiel na uvedené miesto a vnuka zobral domov. Matka mal. dieťaťa následne volala na linku 112 a oznámila, že jej otec - navrhovateľ 2/ zobral dieťa. Následne sa matka dostavila na oddelenie OOPZ za účelom podania vysvetlenia. Bola podrobená dychovej skúške, kde jej bolo v dychu nameraných 0,90 mg/l alkoholu (cca 1,8 promile). Matka sa zároveň na výzvu dobrovoľne podrobila toxikologickému vyšetreniu, kde jej v moči bola zistená prítomnosť Cannabisu.

13. Zo správy detskej lekárky mal. dieťaťa D. H. L. mal súd preukázané, že maloleté dieťa má absolvované všetky potrebné vyšetrenia a povinné očkovania. Starostlivosť o dieťa je adekvátna. Dieťa ambulanciu navštevuje vždy v sprievode matky a prevažne aj starého otca – navrhovateľa v rade 2/. Matka aj starí rodičia sa zaujímajú o výsledky zrealizovaných laboratórnych vyšetrení.

14. Zo správy sociálneho zariadenia Detský raj, ktoré maloleté dieťa navštevuje (detské jasle) mal súd okrem iného preukázané, že na maloletom dieťati vidno, že nemá pravidelný večerný režim. V jaslách zaznamenali prítomnosť nezhôd medzi starými rodičmi mal. dieťaťa a matkou, ktoré sa však neodohrávajú v priestoroch jaslí.

15. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota zo šetrenia pomerov v rodine maloletého dieťaťa, úradného záznamu Okresného riaditeľstva PZ v Rimavskej Sobote a správy zo sociálneho zisťovania mesta Rimavská Sobota zo dňa 06.02.2024 vyplynulo, že navrhovatelia žijú v spoločnej domácnosti s matkou mal. dieťaťa a mal. dieťaťom. Obývajú štvorizbový byt, ktorý je štandardne zariadený, je v ňom zavedená voda, elektrina a ústredné kúrenie. Hygiena bývania je na požadovanej úrovni. Navrhovateľka v rade 1/ je zamestnaná ako učiteľka v špeciálnej základnej škole. Navrhovateľ v rade 2/ je invalidný dôchodca. Dňa 14.02.2024 matka mal. dieťaťa opustila domácnosť svojich rodičov a začala prespávať v nocľahárni v Rimavskej Sobote. V čase konania súdneho pojednávania mala byť, podľa vyjadrenia starej matky, v Nemecku, kde odišla za prácou.

16. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota vyplynulo, že otec mal. dieťaťa v súčasnosti býva na adrese I. XX. V spoločnej domácnosti s otcom žije aj jeho matka, brat otca s družkou a ich maloletou dcérou vo veku 4 roky. Rodina obýva prízemný rodinný dom, ktorý je v osobnom vlastníctve matky otca. Dom pozostáva z predizby, kuchyne, dvoch izieb, kúpeľne a toalety. V dome je zavedená elektrina, voda, kúrenie je tuhým palivom. Dom je zariadený štandardným nábytkom. V dome sú plastové okná. Hygiena a poriadok boli v čase prevedenia sociálneho zisťovania na požadovanej úrovni. V domácnosti bolo čisto a upratané. Jednu izbu obýva p. G. H. so svojou matkou B. H.. Druhú izbu obýva brat C. H. s družkou a dieťaťom.

17. Zo súhlasných vyjadrení účastníkov mal súd preukázané, že otec nebol od nariadenia prakticky v žiadnom kontakte s maloletým A. B.. Maloleté dieťa otca nepozná. Od narodenia starostlivosť oň zabezpečujú v prevažnej miere starí rodičia z matkinej strany, ktorí s ním a matkou žili v spoločnej domácnosti.

18. Z nesporného vyjadrenia otca a jeho lustrácie v Sociálnej poisťovni mal súd preukázané, že je od 22.02.2024 zamestnaný v spoločnosti KORO, s. r. o. v Rimavskej Sobote. Jeho hrubý mesačný príjem predstavuje podľa vyjadrenia samotného otca 900,- € mesačne. Okrem základných bežných výdavkov na stravu, oblečenie obuv, hygienu a bežnú zdravotnú starostlivosť, otec maloleté dieťaťa neuviedol žiadne ďalšie mesačné výdavky.

19. Matka maloletého dieťaťa bola do rozhodnutia súdu o nariadení neodkladného opatrenia, ktorým jej súd prikázal odovzdať maloleté dieťa do osobnej starostlivosti jej rodičov, poberateľkou rodičovského príspevku na mal. dieťa vo výške 345,20 € mesačne a prídavku na dieťa vo výške 60,- € mesačne. Po nariadení neodkladného opatrenia jej bolo vyplácanie týchto štátnych sociálnych dávok zastavené. Matka je bez príjmu. Nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Pokiaľ stará matka z matkinej strany uvádzala, že matka išla do Nemecka pracovať, túto skutočnosť sa v konaní nepodarilo objektivizovať dôkazmi a vzhľadom na súčasnú recidívu závislosti matky si súd dovolí dôvodne spochybníť schopnosť matky zotrvať v akomkoľvek zamestnaní a riadne pracovať.

20. Podľa § 44 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine v účinnom znení (ďalej aj Zákon o rodine) náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba naväzujúcich a vzájomne sa podmieňajúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

21. Podľa § 44 ods. 3 Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je

- a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“),
- b) pestúnska starostlivosť a
- c) ústavná starostlivosť.

22. Podľa § 44 ods. 4 Zákona o rodine pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

23. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

24. Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec

rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

25. Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

26. Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

27. Podľa § 45 ods. 6 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

28. Podľa § 45 ods. 7 Zákona o rodine vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

29. Podľa § 45 ods. 8 veta prvá a štvrtá Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

30. Podľa § 46 ods. 1 Zákona o rodine maloleté dieťa možno zveriť do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželom.

31. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

32. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

33. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

34. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

35. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

36. Primárnym a prirodzeným právom, ale aj povinnosťou rodičov, je osobne sa o svoje deti starať, zabezpečovať potreby pre ich priaznivý fyzický a psychický vývoj, hájiť ich najlepšie záujmy, zastupovať ich a spravovať ich majetok (§ 28 ods. 1 Zákona o rodine). V prípade, ak rodičia z objektívnych alebo subjektívnych dôvodov starostlivosť o deti nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečovať, zákon o rodine upravuje možnosť nahradiť starostlivosť rodičov, starostlivosťou inej fyzickej alebo právnickej osoby. Aj keď právo a povinnosť rodičov starať sa o deti je prirodzená, môžu nastať situácie, že biologický rodič nie je s ohľadom na objektívne alebo subjektívne skutočnosti spôsobilý, riadne vykonávať svoje rodičovské práva a povinnosti alebo tieto fakticky nevykonáva vôbec. Výnimočne sa však môže stať, že aj keď rodič je schopný zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, s ohľadom na najlepší záujem maloletého dieťaťa zistený podľa konkrétnych okolností prípadu, súd prijme záver, že je pre dieťa najlepšie, aby osobnú starostlivosť oň zabezpečovali iné blízke osoby.

37. Prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo veciach maloletých detí je ich najlepší záujem. Pri jeho posudzovaní súd prihliada a zohľadňuje všetky okolnosti, ktoré individuálne vyplynú z vykonaného dokazovania. V predmetnom prípade mal súd za to, že aj keď nič nenasvedčuje tomu, že by otec vyslovene nevedel zabezpečiť osobnú starostlivosť o mal. A. B., v súčasnosti je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, aby bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov z matkinej strany. Maloletý A. má 16 mesiacov. Od narodenia vyrastal s matkou a starými rodičmi z matkinej strany. Keďže matka osobnú starostlivosť o maloleté dieťa vzhľadom na nadmernú konzumáciu alkoholu a užívania omamných látok zanedbávala, resp. neplnila riadnym spôsobom, vypomáhali jej v jej zabezpečovaní jej rodičia, ktorí starostlivosť o dieťa vykonávali v prevažnej miere a to z hľadiska zabezpečovania základných potrieb dieťaťa, zdravotnej starostlivosti, napĺňania jeho citových potrieb, venovania sa dieťaťu a rozvíjania jeho schopností a zručností. Starí rodičia predstavujú pre maloleté dieťa najbližšie osoby a maloletý má k nim v súčasnosti vyvinuté najsilnejšie citové puto. Maloletý A. je vo veku, kedy je možnosť vytvorenia a zachovania citovej väzby k blízkej osobe a stabilita výchovného prostredia jedným z najdôležitejších faktorov pre jeho budúci zdravý psychický vývoj. Vytrhnutie maloletého z tohto prostredia a odlúčenie od primárnych osôb, teda starých rodičov, by pre maloleté dieťa predstavovalo stravu všetkých istôt a šok, a mohlo by aj natrvalo negatívne ovplyvniť jeho zdravý psychický vývoj. Preto mal súd za to, že v najlepšom záujme maloletého dieťaťa v predmetnom prípade je zotrvať v starostlivosti starých rodičov. Tento záujem prevážil nad právom otca ako biologického rodiča, vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

38. Vykonaným dokazovaním mal súd zároveň preukázané, že navrhovatelia spĺňajú všetky zákonné podmienky pre zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Majú trvalý pobyt na území SR, spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, zdravotné predpoklady na vykonávanie náhradnej osobnej starostlivosti o mal. dieťa a spôsobom života zaručujú, že náhradnú osobnú starostlivosť budú vykonávať v najlepšom záujme mal. dieťaťa (§ 45 ods. 1 Zákona o rodinne). Preto súd mal. A. B. zveril do ich náhradnej osobnej starostlivosti.

39. Keďže dieťa má právo poznať svojich rodičov, súd považoval za dôležité upraviť styk otca s mal. dieťaťom. Starí rodičia sa s otcom na rozsahu styku dohodli a s ich dohodou súhlasil aj kolízny opatrovník. Ich dohodu súd považoval za vyhovujúcu záujmom maloletého dieťaťa, preto styk upravil v súlade s ňou, teda každú stredu od 16:00 do 17:00 hod. Keďže mal. A. je v útlom veku a otca vôbec nepozná, styk bude prebiehať vždy za prítomnosti aspoň jedného zo starých rodičov maloletého dieťaťa. Styk matky s mal. dieťaťom súd neupravoval, nakoľko sa matka nezdržiava v mieste bydliska a jej pobyt je v súčasnosti neznámy.

40. V súlade s ust. § 45 ods. 8, 62 ods. 1 – 3 Zákona o rodine, súd určil matke a otcovi maloletého dieťaťa vyživovaciu povinnosť s ohľadom na ich možnosti, schopnosti a majetkové pomery. Otec maloletého A. je v súčasnosti zamestnaný a jeho príjem predstavuje 900,- € brutto. To pri prepočte na kalkulačke čistej mzdy predstavuje 720, 72 € mesačne (<https://www.platy.sk/vypocet-mzdy/vysledky>). Súd mal za to, že je v možnostiach a schopnostiach otca, prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 80,- € mesačne, s ktorou sumou otec súhlasil. Matka mal. dieťaťa je nezamestnaná a po odňatí dieťaťa neodkladným opatrením nemá žiadny príjem. Matka namiesto toho, aby absolvovala liečenie, aby sa bola schopná stráť o svoje dieťa, prípadne sa po absolvovaní liečenia zamestnať v mieste bydliska, odišla podľa svojej matky pracovať do Nemecka. Je všeobecne známou skutočnosťou (ktorú nebolo v konaní potrebné preukazovať, že v Nemecku je dostatok pracovných miest, kde by matka mohla

dosahovať aspoň minimálnu mzdu. Tá v SRN v súčasnosti predstavuje 2.085,- € brutto mesačne (<https://universalconsulting.sk/nemecko-a-minimalna-hodinova-mzda-2024/>).

Pokiaľ si matka maloletého dieťaťa vybrala namiesto liečenia závislosti možnosť opustenia dieťaťa a odsťahovania sa z miesta bydliska, je dôvodné očakávať, že sa zamestná, aby mohla na dieťa aspoň platiť výživné. Súd mal za to, že je v možnostiach a schopnostiach matky kdekoľvek, či už v Nemecku, kam matka údajne odišla, alebo v Českej republike alebo na Slovensku nájsť si prácu, z ktorej matka bude schopná uhrádzať výživné na dieťa v rovnakej výške ako otec, teda 80,- € mesačne.

41. Celková suma výživného pre maloleté dieťa spolu od otca a matky predstavuje 160,- €, ktorá bude spôsobilá uspokojiť potreby maloletého dieťaťa v takom rozsahu, aby bol splnený predpoklad, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov.

42. V zmysle § 45 ods. 8 Zákona o rodine sú obaja rodičia povinní uhrádzať výživné do plnoletosti mal. A. k rukám Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota, následne po dovŕšení plnoletosti, k rukám mal. dieťaťa.

43. O trovách účastníkov konania súd rozhodol v súlade s § 52 Zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z nich nemá nárok na ich náhradu.

Poučenie:

22P/8/2024

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde v Rimavskej Sobote. (§ 357 písm. d/ CSP).

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.